

Dešťová voda a pohoda

Někde prudce zaprší a krajina se jen umyje, osprchuje či doplní své vodní zásoby. Jinde zaprší a kalná voda zaplaví příbytky spoluobčanů. A právě nastávající období vegetačního klidu může být i dobou uvažování o "biokvalitě" okolí našich domovů – tedy o protipovodňových opatřeních v souladu s přírodou.

Voda v krajině – čerpání z odkazu předků

Rybniční soustava u Lutové na Třeboňsku byla vybudována za panování Krajířů z Krajků na Chlumu u Třeboně dávným rybníkářem Mikulášem Ruthardem z Malešova, předchůdcem slavného Jakuba Krčína. Bylo to za období jedné generace po válkách husitských a před třicetiletou válkou. Tehdejší mechanizace byla asi z našeho úhlu pohledu primitivní, ale vodohospodářské myšlení lidí tehdy primitivní určitě nebylo. V údolí říčky Hostice byly vybudovány hráze a soustava mělkých úrodných neprůtočných rybníků. Na horním toku je již asi pak tisíciletí zadržováno deset milionů kubíků vody ve velkém průtočném rybníce či přehradě Staňkov. (Množství vody má asi jako dva rybníky Rožmberk.)

V původním údolí říčky Hostice byly tehdy pořízeny různé rybníčky (viz foto). Říčka byla po vrstevnici novým korytem odkloněna do řeky Lužnice a byly zde mlýny, hamry i vodní elektrárny. Dnes je tato unikátní perma-

kulturní vodohospodářská soustava začleněna jako krajina trvalé udržitelnosti do Biosférické rezervace Třeboňsko, ale energie vodní síly zůstává nevyužita. Pouze v období přívalových dešťů přispívá k ekologické stabilitě krajiny.

Naši dávní předkové přetvářeli krajinu a jejich vodohospodářské schopnosti obdivoval i kopíroval celý zbytek světa, včetně Holanďanů. Dnes se nedokážou spolu domluvit ekologové, ekonomové a betonoví manažeři ku škodě nás všech. Zadržování vody v krajině na střeše Evropy, odolnost proti suchu i přívalovým dešťům – tomu lépe rozumějí ekozemědělci, pohybující se v přírodě, než naši úředníci či „takyekologové“ – hlas přírozeného znalce přírodních poměrů by měl mít větší váhu. (Proto je třeba v tomto směru více fotografovat, filmovat a publikovat.)

Praní a namáčení v dešťové vodě

Mám pod okapovou rourou starý vyřazený gumový vak na kaolin, který zachytí až jednu tunu dešťové vody. Tuto vodu přefiltruji přes starou košili do plechové vany (viz foto) a tato voda se dá používat jako destilovaná do chladičů starších aut, při umývání automobilu nezanechává šmouhy. Za slunečního svitu pod igelitem se ohřeje a je výborná i na praní a namáčení prádla. Nebojte se, nebudu doporučovat praní na valše jako na obrázku Ivany Maškové, ale speciální

termoprádlo či zapocené ponožky se po příchodu ze zeměstnání přeperou v ohřáté měkké dešťové vodě a suší se hned na šňůře, i žehlení si můžete ušetřit. Chemické a kanalizační lobby přijdou sice o část svých příjmů, ale je to pro vás ekologické a ekonomické zároveň. V zimě dám plechový kbelík s přefiltrovanou dešťovou vodou přímo na kamna, vložím prádélko a přiklopím vhodnou poklicí. Článek o textilu z Bio č. 9/2007 na straně 7 (Ota a Petra Reissovi) byste mohli doplnit i o způsoby ekologického praní prádla, které doma praktikujete.

Úcta k úloze pohodové vody v krajině

V daleké Austrálii mnoho vodních toků narovnali, nastavili přehradu a krajinu zkanalizovali. A nyní tam mají katastrofální suchu i extrémní deště a zvou si rybníční odborníky z akademie věd v Třeboni jako poradce. Ale i u nás na střeše Evropy se někdy s životadárnou vodičkou hospodaří neuctivě a nehospodárně. Přírodní zele-

ná vegetace (především stormy) transpiruje podzemní zásoby vody do ovzduší, a tím se vytvářejí dobré podmínky pro přežívání lidí v krajině. To věděl již císař Karel IV., a proto již v roce 1355 doporučoval v krajině zřizovat rybníky (viz Bio 12/2004, s. 6–7).

Dříve se v Čechách v zimě ledovalo, vysekával se led z rybníků, skladoval se pod vrstvou slámy a v létě se používal k chlazení piva či ostatních potravin. Pozůstatky zaniklých rybníků jsou v české krajině dodnes a jejich citlivá obnova v době vegetačního klidu by jistě byla žádoucí. Byla by to jakási lokální obrana proti extrémním výkyvům počasí i proti globálnímu oteplování v návaznosti na tradice našich předků, v duchu úcty k jedné pohodové kapce obyčejné dešťové vody. Důležitost vody v krajině i pro náš organismus, nebo negativní postupné vysušování krajiny a postup pouštění, i to, že ne každý člověk na zeměkouli má snadný přístup k vodě, si můžete připomenout opět na jaře – 22. března, který byl vyhlášen UNESCO jako Světový den vody.

Ing. Jan Papáček

CIHLOVÝ DENÍK aneb EKOŽIVOT V PRAXI

lécivek, které mohou provonět a rozjasnit podzimní a zimní večery.

Koupelna = náš celoroční projekt. Snad proto, že nás ta práce s jilem tak baví a nic nás nenutí k dodržování termínů, tak stále mažeme. Mozaika na zdech již je hotová, dlaždičky jsme zatlačili rovnou do jílu a spáry natřeli lněným olejem, čímž jsme dosáhli naprosto vodě odolného povrchu. Stále žasneme nad tou jednoduchostí a pochybovačům předvádíme, že to opravdu funguje. Uvidíme po zatěžkávací zkoušce letos v zimě, jak se nám podařilo nastavit větrání. Topení v koupelně zajistí starý dobrý brutar – kotel na ohřev vody i místnosti, který teď čeká na kouřovou rouru a ještě nám zbývá položit dlaždice na zem.

Zahrádka kolem domu nám po celý rok poskytuje dostatek zeleného zdobe-

ní na naše talíře i k čajovým dýchánkům. Nasbírali jsme i dost osiva nezvyklých zelenin pro o.p.s. Gengel a v jejich katalogu nabídneme chlorofyl nepřeberných tvarů. Sledujte jejich stránky www.gengel.webzdarma.cz.

Během roku se u nás vystřídalo opět hodně kamarádů a pomocníků a nejlepší z nich jsou asi www.mladzeleni.cz. Nemají až tolik společného se Stranou zelených, jak by se mohlo zdát. Snad jen v tom směru, že jsou aktivnější, praktičtější, že je kritizují. My jim tímto znovu děkujeme a těšíme se na příště.

V létě jsme byli se Šímou na takové pracovní dovolené v Holandsku. Není to zrovna země, kam bychom chtěli jet úplně ze všeho nejvíce na světě, ale nabízelo se několik důvodů. Za prvé přijeli kamarádi z Británie, kteří mohli hlídat „cihelnu“ a kteří během svojí třítydenní návštěvy stihli vyplít snad úplně všechno, co bylo třeba. Náš dům se tak stává malou galerií díky Jed, která namalovala dveře. Tomas je zase letitý perma-kulturní praktik a přemýšlíme, že bychom na příští rok přichystali takový odlehčený kurs. Tomas je vážně dobrý...

Takže zpátky k Holandsku. Konalo se tam setkání aktivistů za práva zvířat

(Animal Rights Gathering, ar2007.info), a z Holandska také pochází ten náš investor, jenž chce postavit v Solanech prasečák. Udělali jsme si výlet do jeho vesnice a okolí, kde se všude pěstuje kukuřice, do které se vyvážejí prasečí kejda. Polovinu Holandska tak tvoří pastviny a druhou polovinu pokrývá právě kukuřice, kolem které to pěkně smrdí. Na setkání aktivistů jsme se potkali s pár známými (před 11 lety jsme spolu vařili v Libkovicích na Ekotopii) a se spoustou dalších. Několik dnů jsme tak strávili

li se třemi stovkami veganů a našli jsme tam i pár spřátelených lidí, kteří nám teď pomáhají s hledáním informací.

Jinak stále bojujeme proti zahájení stavby prasečáku v obci, za obecní internet a také protestujeme proti záměru zastavit železniční dopravu na naší trati.

MRKVI ZDAR Káča a Šíma

MRKEV (na cihelně), Solany 60,
411 15 Třebívlice, ČR

P.S. Kdyby někdo podaroval levanduli...

FOTO: Ghislain Masson

V Kanadě je místa pro větrné elektrárny vsutku dost, nemusí ani rušit místní obyvatele. Kanadské a americké firmy se dohodly na jejich společné výrobě v Quebecu, dosáhnou v letech 2006–2012 výkonu 2400 MW. Vybudují se nové kapacity pro výrobu vrtulí, vzniknou nová pracovní místa. Plán je dosáhnout až 4000 MW z těchto elektráren. Jejich stavba si však „ukousne“ pěkně z přírody.